# Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vammaisneuvoston lausunto - Palvelustrategia vuosille 2027–2030

Vammaisneuvosto esittää huolensa siitä, miten hyvinvointialueen palvelulupaus ”oikeat palvelut, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa” toteutuu uuden palvelustrategian myötä. Nyt palveluita suunniteltaessa on käytetty mittarina 40 minuutin ajomatkaa, mutta teoreettisen ajoajan tarkastelu on ongelmallista vammaisten henkilöiden näkökulmasta, koska se ei takaa palveluiden tosiasiallista saavutettavuutta. Vammaisten oikeudet ja käytännön järjestelyt pitää turvata erillisillä tukipalveluilla lainsäädännön mukaan. Suunnittelussa tulisi ottaa huomioon myös esteettömyys ja joukkoliikenteen käyttömahdollisuus.

Sosiaali- ja terveysasemien esteettömyys ja saavutettavuus perustuvat lakisääteiseen yhdenvertaisuuteen, jonka tavoitteena on taata kaikille sujuva asiointi. Hyvinvointialueiden on huolehdittava sekä fyysisen ympäristön esteettömyydestä että tiedon, viestinnän ja digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta. Erityisryhmät tulisi muutenkin ottaa paremmin huomioon, mikäli palveluita siirretään kauemmaksi, sillä kaikilla ei ole mahdollisuutta hoitaa asioitaan digipalveluiden kautta.

Vammaisneuvosto on huolissaan siitä, että näin suuria päätöksiä tehdään nopeassa aikataulussa ja miten vähän osallistamiseen jäi aikaa. Samalla palvelustrategiassa jätetään järjestämissuunnitelman tekeminen auki ja annetaan aluehallituksen päättää siitä. Neuvoston jäsenet toivovat läpinäkyvää päätöksentekoa, asukkaiden ja sidosryhmien osallistamista ja sitouttamista strategiaan.

Neuvosto haluaa myös tuoda esiin, että vammaiset on jätetty kärkistrategioiden ulkopuolelle. Tämän myötä kaikkia asukkaita ei oteta huomioon.

Päätöksenteossa tulisi ottaa huomioon, että tehdyt päätökset ovat lakien ja asetusten mukaiset ja ottavat huomioon YK:n Vammaissopimuksen velvoitteet.

Lopuksi vammaisneuvosto tiedustelee, onko palvelustrategiaa laadittaessa tehty vammaisvaikutusten arviointia. Sen tulisi olla edellytyksenä tällaisia strategioita laadittaessa.

**12.11.2026**

**Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vammaisneuvosto**